

Kampen®

Aan de slag met participatie

Hoe betrekt u buren en anderen bij uw bouw- of verbouwplannen?

Hoe betrekt u buren en anderen die met uw initiatief te maken krijgen bij uw bouw- of verbouwplannen?

Wanneer u iets wilt bouwen, verbouwen of ontwikkelen in de gemeente Kampen, zorgt dat voor verandering in de omgeving waarin we leven. Uw plan heeft dus invloed op de mensen in de omgeving. Betrek daarom zo vroeg mogelijk de mensen, die wat van uw plan gaan merken. Participatie noemen we dit. In de meeste situaties is participatie verstandig, maar niet verplicht. U bent zelf verantwoordelijk voor de participatie en vrij in de manier waarop u dit doet. Hoe organiseert u zo vroeg mogelijk de participatie bij uw plan? Deze handleiding kan u hierbij helpen.

Deze handleiding is van toepassing op allerlei soorten plannen en initiatieven, van klein tot groot. Vaak gaat het daarbij over bouw- en verbouwiniciatieven, zoals het verbouwen van uw woning of het plaatsen van een dakkapel. Of veel groter: het herontwikkelen van een oud schoolgebouw naar een nieuw gebouw met appartementen. De handleiding beschrijft wat de gemeente van u verwacht bij het betrekken van uw omgeving bij uw plan.

Gemeente Kampen
December 2023

Participatie

Participatie bij een initiatief

Participatie betekent dat u de omgeving betreft bij uw idee, plan of initiatief, dat iets verandert in de woon- of leefomgeving. Een initiatief is bijvoorbeeld het plaatsen van een dakkapel of zonnepanelen, het ontwikkelen van een appartementencomplex, het starten van een kapsalon aan huis of het inrichten van een speeltuin.

Of uw initiatief nou groot of klein is: ga erover in gesprek met de mensen waar uw plan invloed op heeft.

Waarom participatie?

Door mensen vroeg te laten meedenken over uw plan komen alle meningen op tafel. U kunt hier rekening mee houden bij het maken van uw plan, voordat u een vergunning aanvraagt. Mensen laten meedenken is goed voor het plan en de relatie bijvoorbeeld met uw burens. En het kan helpen om de aanvraag van de vergunning soepel te laten verlopen. De gemeente vraagt u bij het aanvragen van uw vergunning namelijk of u de omgeving heeft betrokken, op welke manier u dat heeft gedaan en wat u met de resultaten heeft gedaan.

Hoe pakt u de participatie aan?

In de Omgevingswet staat dat de verantwoordelijkheid voor participatie bij de initiatiefnemer van een plan of idee ligt. Dat betekent dat u, als initiatiefnemer, de participatie op uw eigen manier mag uitvoeren. De gemeente ondersteunt u hierbij met deze handleiding.

Als u een initiatief start, is het handig te beginnen met het invullen van de Impactmeter. Aan de hand hiervan ziet u welke participatieroute het beste bij uw initiatief past. Per route staat beschreven wat we van u verwachten op het gebied van participatie en hoe de gemeente Kampen u hierbij kan ondersteunen. Bekijk het stappenplan op pagina 6 om te zien hoe u aan de slag gaat met participatie.

STEUN is geen doel op zich!

Participatie betekent niet dat iedereen het altijd, allemaal met elkaar eens hoeft te zijn. Het gaat er vooral om dat er een goede afweging van alle meningen wordt gemaakt. Dus of het initiatief nou groot of klein is: ga erover in gesprek met de mensen in de buurt.

Verplichte participatie

Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat participatie niet verplicht is, maar zeker wel gewenst. In sommige gevallen is participatie wel verplicht. Dit is vooral het geval bij initiatieven die buiten het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplannen) vallen en u dus een vergunning voor bouwen nodig heeft. Check op www.kampen.nl/participatie of participatie voor uw initiatief verplicht is.

Drie participatieroutes

In Kampen werken we met drie verschillende routes die u vertellen hoe u de mensen die met uw plan te maken krijgen, kunt betrekken. Dit noemen we participatieroutes. Participatieroute 1 is voor initiatieven met weinig effect op de omgeving. Deze route vraagt om een eenvoudige aanpak. Participatieroute 2 en 3 zijn voor initiatieven met gemiddeld tot veel effect op de omgeving. Deze vragen elk om een andere aanpak.

Impactmeter

Voor een kleine verbouwing van een huis is een andere aanpak van participatie nodig, dan voor het ontwikkelen van een nieuw gebouw met appartementen. Met het invullen van de Impactmeter schat u het effect van uw plan op de omgeving in.

Na het invullen van de vragen krijgt u automatisch een advies voor de participatieroute, die past bij uw plannen. U vindt de Impactmeter op onze website: www.kampen.nl/participatie

Klein initiatief

Groot initiatief

Weinig maatschappelijke aandacht

Veel maatschappelijke aandacht

Weinig hinder

Veel hinder

Weinig impact

U start met participatieroute

1

Gemiddeld impact

U start met participatieroute

2

Veel impact

U start met participatieroute

3

Zaken die de impact van uw initiatief bepalen

Grootte initiatief

De omvang van een initiatief wordt bepaald door een aantal zaken. Niet alleen de grootte van het initiatief speelt mee, maar ook bijvoorbeeld de functie, die mogelijk verandert.

Denk hierbij aan:

- Kleine bouwactiviteit, zoals een kleine uitbouw aan een woning.
- Grote bouwactiviteit, zoals de nieuwbouw van veel appartementen.
- Kleine wijziging van functie van het pand, zoals een boekwinkel waar horeca bij komt.
- Grote wijziging van functie van het pand, zoals een fabriek die een overdekt winkelcentrum wordt.
- Klein sloopwerk, zoals het weghalen van een klein schuurtje.
- Groot sloopwerk, zoals het weghalen van een grote kas.
- Het kappen of weghalen van een paar bomen of een klein stukje groen.
- Het kappen of weghalen van meer bomen of een groot stuk groen.

Maatschappelijk aandacht

Hierbij gaat het om de aandacht die uw plan krijgt in de samenleving en de (sociale) media. Een initiatief kan veel aandacht in de samenleving oproepen.

Een indeling hiervoor:

- Geen: u verwacht geen tot weinig aandacht vanuit de maatschappij en/of (sociale) media.
- Beetje: u verwacht dat er enige aandacht gaat komen voor uw initiatief.
- Behoorlijk: u verwacht veel aandacht voor uw initiatief.

Hoeveelheid overlast

De eventuele overlast van uw plan is ook bepalend voor het effect van uw initiatief op de omgeving. Overlast kan ervaren worden tijdens de bouw of aanleg van uw initiatief. Het kan ook blijvende overlast zijn, zoals vermindering van het uitzicht of extra verkeersdrukke.

De mate van hinder bepaalt u aan de hand van de volgende zaken:

- Overlast bij ontwikkeling of uitvoering van het initiatief, zoals geluid, verkeer, zwaar bouwmaterieel, afsluitingen.
- Overlast na ontwikkeling van het initiatief, zoals parkeeroverlast, drukke, geluid.
- Aantasting van het uitzicht na ontwikkeling van uw initiatief.
- Financiële of economische gevolgen na ontwikkeling van uw initiatief, zoals minder klanten voor andere ondernemers in de buurt, of huizen die minder waard worden door uw plan.
- Negatieve gevolgen voor natuur, milieu, cultuur of gezondheid na ontwikkeling van uw initiatief.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met uw contactpersoon bij de gemeente, of via het algemene e-mailadres info@kampen.nl. Telefonisch kan dit via het nummer 14 038. Wij helpen u graag verder op weg.

Van idee naar uitvoering

U heeft een plan en wilt de omgeving daarbij op een goede manier betrekken.
Om u te helpen bieden we u dit stappenplan. Hierin staan een aantal hulpmiddelen.
U bent niet verplicht deze stappen te doorlopen. Het is wel goed om dit te doen.

Stap 1.

Invullen Impactmeter

De Impactmeter vindt u op www.kampen.nl/participatie. We raden aan de Impactmeter zo vroeg mogelijk in te vullen om zo de juiste route voor participatie te bepalen.

Stap 2.

Aanvragen vooroverleg

Wilt u een bouwplan of ander ruimtelijk initiatief waarmaken? Vaak heeft u dan een vergunning nodig. Om in te schatten of uw initiatief kans heeft om een vergunning te krijgen, kunt u een vooroverleg aanvragen. Ga hiervoor naar de website www.kampen.nl/vooroverleg.

Met wie krijgt u te maken binnen de gemeente kampen?

Als u een initiatief doet, krijgt u met verschillende medewerkers van de gemeente Kampen te maken. Wie zijn dit, en wat doen zij precies?

Het Initiatieventeam maakt aan het begin een inschatting of uw initiatief kans maakt, of er sprake is van verplichte participatie en of u uw participatieaanpak moet voorleggen aan het college en/of de gemeenteraad. U krijgt een vast aanspreekpunt binnen de gemeente.

Op het moment dat u een vergunning aanvraagt, neemt het Vergunningenteam uw aanvraag in behandeling. Zij beoordeelt of u alle nodige documenten, onderzoeken en verslagen heeft opgestuurd. Daarna beoordeelt zij of u uw plan mag gaan uitvoeren of niet.

Stap 3.

Maken participatieaanpak

U heeft de Impactmeter ingevuld. U weet bij deze stap of participatieroute 1, 2 of 3 het beste past bij uw initiatief. Dan bepaalt u hoe u in gesprek gaat met uw omgeving. Om u hierbij te helpen, bieden wij een formulier met vragen, die u helpen om een plan te maken hoe u uw omgeving informeert of laat meedenken over uw idee. Dit noemen we een participatieaanpak. Het formulier vindt u op www.kampen.nl/participatie.

*Heeft u hulp nodig bij het kiezen van de juiste manieren om met mensen in gesprek te gaan?
Bekijk dan de 'participatiebox gespreksvormen' op onze website.*

Initiatieven veel effect op de omgeving

Bij participatieroute 3 onderzoekt u eerst in de omgeving hoe de buurt denkt over uw idee. Krijgt u vooral positieve reacties, of merkt u juist weerstand? Dit is van invloed op uw participatieaanpak. Vraag de omgeving ook hoe zij graag betrokken worden.

Daarna legt u uw participatieaanpak schriftelijk voor aan het college en/of de gemeenteraad. Zij kijkt of er nog aandachtspunten zijn om rekening mee te houden.

Waarom in gesprek?

U heeft een initiatief. Dat is natuurlijk het onderwerp van het gesprek met de mensen waar uw plan effect op heeft. Maar bedenk van te voren wat het doel van het gesprek is. Wat wilt u weten van de mensen waarmee u praat? Is er ruimte voor meedenken over uw plan? Bepaal ook wat al vastligt en waar dus niet over kan worden meegedacht.

Waarover in gesprek?

Maak goed duidelijk wat het initiatief inhoudt, zodat de mensen waarmee u praat een compleet beeld krijgen. Vergeet niet de zaken te noemen die al vastliggen. Beschrijf daarna zo duidelijk mogelijk de vragen voor de verschillende gesprekspartners op basis van hun rol en invloed op uw plan. Iemand die alleen maar mee mag denken krijgt andere vragen dan iemand die mag meebeslissen.

Met wie gaat u in gesprek?

Wanneer een initiatief weinig effect op de omgeving heeft, zal het aantal mensen waar het effect op heeft ook klein zijn. Misschien zijn het alleen directe burens, die worden betrokken. Heeft het initiatief een groter effect op de omgeving? Dan zijn er vast meer mensen, die u wilt laten meedenken.

Hoe gaat u in gesprek?

Het gesprek over het initiatief kan op vele manieren gevoerd worden: persoonlijk, digitaal, schriftelijk, een-op-een of met een groepje mensen. Er is veel mogelijk. Probeer verschillende manieren om de mensen te laten meedenken. Dat maakt het leuker voor mensen om mee te doen. Hierdoor spreekt u als initiatiefnemer makkelijker meer mensen, wat goed kan zijn voor uw plan.

*Heeft u hulp nodig om te bepalen met wie u het beste in gesprek kunt gaan?
Bekijk dan de 'publieksanalyse' op onze website.*

Stap 4. In gesprek met omgeving

U weet nu hoe u de omgeving wilt betrekken en wat u gaat vragen of vertellen. Ga in gesprek op het moment dat er nog ruimte is om uw plan aan te passen. Zo heeft u echt wat aan de suggesties, ideeën of zorgen van de omgeving.

Maak goede afspraken met elkaar

Maak aan het begin goede afspraken met elkaar. Hoe wilt u met elkaar omgaan? Waarover kan de omgeving meedenken? En waarover niet? Wat doet u als u het niet met elkaar eens bent? Door hier in het begin duidelijk over te zijn, voorkomt u teleurstelling of onbegrip achteraf.

*Weet u niet goed hoe u de omgeving het beste kunt informeren of uitnodigen?
Bekijk dan de voorbeeldbrieven op onze website.*

Stap 5. Verwerken meningen omgeving

Door in gesprek te gaan met de mensen waar uw plan effect op heeft, biedt u hen de ruimte om ideeën, wensen en zorgen te delen. Zorg ervoor dat u ook naar hen luistert. Houd rekening met eventuele bezwaren en zorg waar het kan, samen voor oplossingen. Zo bouwt u aan vertrouwen en begrip in uw omgeving. Als blijkt dat het plan niet haalbaar is, dan gaat uw plan niet door.

Stap 6. Informeren omgeving

Laat aan de deelnemers weten wat u met de uitkomsten van de gesprekken heeft gedaan. Zijn er meer gesprekken of activiteiten nodig? Ga dan terug naar stap 4.

Stap 7. Maken participatieverslag

Is de participatie afgerond? Maak dan een kort verslag van alle activiteiten en gesprekken die u heeft georganiseerd. Zorg in ieder geval dat u aangeeft op welke manier u de omgeving heeft betrokken, wie u betrokken heeft, wat het resultaat was en wat u met dit resultaat heeft gedaan.

Gebruik hiervoor het hulpmiddel 'participatielogboek' op onze website. U hoeft hier geen gebruik van te maken. Een eigen vorm van een participatieverslag mag natuurlijk ook.

Stap 8. Aanvragen vergunning

Als u uw omgeving heeft laten meedenken over uw idee en de uitkomst daarvan heeft verwerkt in uw plan, kunt u een vergunning aanvragen. Dit kan via de website www.kampen.nl/omgevingsvergunning-aanvragen. Hierbij geeft u aan of u wel of niet aan participatie heeft gedaan. En zo ja, hoe u in gesprek bent gegaan met uw omgeving.

Hoe wordt de participatie beoordeeld?

Bij het beoordelen van uw aanvraag voor een vergunning, kijkt de gemeente natuurlijk naar uw plan. Alleen als in uw geval de participatie verplicht was, beoordelen we ook of u uw omgeving op een goede manier heeft laten meedenken. Dit gebeurt aan de hand van de volgende vragen:

1. Heeft u de omgeving voldoende laten meedenken over uw plan?
2. Zijn alle meningen boven tafel?
3. Zijn alle meningen meegenomen bij het maken van het plan? Waarom wel of niet?
4. Heeft u rekening gehouden met de aandachtspunten die de gemeenteraad in sommige gevallen meegeeft? Waarom wel of niet?

Stap 9. Informeren omgeving

Heeft u groen licht gekregen op uw aanvraag voor een omgevingsvergunning? Informeer dan de mensen, die u heeft gesproken en de omgeving over het besluit. Wij wensen u succes met de uitvoering van uw initiatief!

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met uw contactpersoon bij de gemeente, of via het algemene e-mailadres info@kampen.nl. Telefonisch kan dit via het nummer 14 038. Wij helpen u graag verder op weg.

Weinig impact

Wat hopen we dat u gaat doen?

- Informeer uw directe burenen.
- Leg hun mening, ideeën en bezwaren vast.
- Beoordeel zelf wat u kunt doen met de ideeën en bezwaren uit de omgeving.
- Maak een verslag van alle gesprekken die u heeft gevoerd. Stuur dit verslag tegelijkertijd met de aanvraag van de vergunning naar de gemeente.
- Informeerde mensen met wie u heeft gesproken. Laat hun weten hoe het nu verder gaat met uw initiatief.

Welke hulpmiddelen zijn hiervoor beschikbaar?

- Snel invulbaar formulier participatieaanpak met voorbeeldtraject.
- Snel invulbaar participatilogboek.
- Voorbeelden hoe anderen de participatie aanpakten.
- Hulpmiddel om te bepalen hoe u het beste in gesprek kunt gaan ('Participatiebox gespreksvormen').
- Hulpmiddel om te bepalen met wie u het beste in gesprek kunt gaan ('Publieksanalyse').

*Bij deze route gaat
het vaak om een klein initiatief.
Denk aan het plaatsen van
een dakkapel of zonnepanelen.
Dit vraagt om een eenvoudige
aanpak.*

Gemiddelde impact

Wat hopen we dat u gaat doen?

- Maak aan het begin een plan om uw omgeving uit te nodigen om mee te denken over uw idee.
- Informeer de mensen waar uw idee effect op heeft over uw plan.
- Bied burens of andere mensen uit uw omgeving de mogelijkheid om mee te denken over uw plan.
- Leg hun ideeën, zorgen en bezwaren vast.
- Bedenk hoe u rekening kunt houden met hun zorgen, ideeën en bezwaren. Geef ook aan wat u hiermee heeft gedaan in uw plan.
- Maak een verslag van alle gesprekken die u heeft gevoerd. Stuur dit logboek tegelijkertijd met de aanvraag van de vergunning naar de gemeente.
- Informeer de mensen met wie u heeft gesproken. Laat hun weten hoe het nu verder gaat met uw initiatief.

Welke hulpmiddelen zijn hiervoor beschikbaar?

- Snel invulbaar formulier participatieaanpak met voorbeeldtraject.
- Snel invulbaar participatielogboek.
- Voorbeelden hoe anderen de participatie aanpakten.
- Hulpmiddel om te bepalen hoe u het beste in gesprek kunt gaan ('Participatiebox gespreksvormen').
- Hulpmiddel om te bepalen met wie u het beste in gesprek kunt gaan ('Publieksanalyse').

Bij deze route gaat het vaak om middelgrote initiatieven. Er kan sprake zijn van een wijziging in de woonomgeving of enige overlast voor omwonenden, waardoor participatie belangrijk is. Denk aan het splitsen van een woning op eigen terrein.

3

Veel impact

Wat hopen we dat u gaat doen?

- Vraag een vooroverleg aan. De gemeente kijkt dan of uw idee kans van slagen heeft, of participatie verplicht is en of u uw plan moet voorleggen aan het college of de gemeenteraad.
- Maakt uw plan kans? Onderzoek dan eerst hoe de omgeving aankijkt tegen uw idee.
- Bepaal daarna hoe u in gesprek gaat met uw omgeving over uw idee. Beschrijf dit in uw participatieaanpak.
- Informeer de mensen waar uw idee effect op heeft over uw plan.
- Bied burens of andere mensen uit uw omgeving de mogelijkheid om mee te denken over uw plan.
- Leg ideeën, zorgen en bezwaren vast.
- Bedenk hoe u rekening kunt houden met hun zorgen, ideeën en bezwaren. Geef ook aan wat u hiermee heeft gedaan in uw plan.
- Maak een verslag van alle gesprekken die u heeft gevoerd. Stuur dit verslag tegelijkertijd met de aanvraag van de vergunning naar de gemeente.
- Informeer de mensen met wie u heeft gesproken. Laat hun weten hoe het nu verder gaat met uw initiatief.

Welke hulpmiddelen zijn hiervoor beschikbaar?

- Snel invulbaar formulier participatieaanpak met voorbeeldtraject.
- Snel invulbaar participatielogboek.
- Voorbeelden hoe anderen de participatie aanpakten.
- Hulpmiddel om te bepalen hoe u het beste in gesprek kunt gaan ('Participatiebox gespreksvormen').
- Hulpmiddel om te bepalen met wie u het beste in gesprek kunt gaan ('Publieksanalyse').

Bij deze route gaat het vaak om grote of ingewikkelde initiatieven, die misschien gevoelig liggen in de omgeving van het initiatief. Denk bijvoorbeeld aan het ontwikkelen van een groot appartementencomplex. Dit soort initiatieven vragen om uitgebreide en zorgvuldige participatie met de omgeving.

Gemeente Kampen

Postadres

Postbus 5009
8260 GA Kampen

Bezoekadres

Burgemeester Berghuisplein 1
8261 DD Kampen

☎ 14038

✉ info@kampen.nl

🌐 www.kampen.nl/participatie

📞 06 5700 8800

© Gemeente Kampen, december 2023